

TAPIO

Nya sätt att främja landskapshänsyn i skogsbruksområden

 skogscentralen

Jord- och skogsbruksministeriet

Utbildningsmaterial

Innehåll

- Bakgrund
- Nya sätt att främja landskapshänsyn i skogsbruksområden
- Samarbete och växelverkan för landskapshänsyn
- Identifiera och kombinera mål och landskapsvärden
- Handböcker om landskapshänsyn i skogsbruket
- Avtal för att värna om landskapet
- Kostnader för landskapshänsynen

Bakgrund

- Projektet Skogar och planläggning utvecklade
 - Metoder för att förenkla tillståndsprocessen för miljöåtgärder i gällande generalplaner
 - **Nya sätt att ta hänsyn till landskapsvärden och främja landskapsvård**
- Projektet genomfördes 2018-2020
- Aktörer Tapio Oy, Finlands skogscentral och MTK
- I projektets styrgrupp deltog Jord- och skogsbruksministeriet, Miljöministeriet, Finlands kommunförbund, Esbo stad, Lahtis stad, Borgå stad, Finlands skogscentral, Skogsindustrin rf, Forststyrelsen Skogsbruk Ab, MTK rf och Tapio Ab.
- Finansierades av Jord- och skogsbruksministeriet

Bakgrund

- Markanvändnings- och bygglagen ändrades 1.5.2017.
- Lagändringen innebär att tillämpningsområdet för reglerna om tillstånd för miljöåtgärder ändrades.
- Man kan inte längre kräva tillstånd för miljöåtgärder på områden som reserverats för jord- och skogsbruk i generalplaner som godkänts efter 1.5.2017.
- I projektet Skogar och planläggning utvecklades metoder för hänsyn till landskapet, vilka kan användas under planläggningsprocessen.

Nya sätt att främja landskapshänsyn i skogsbruksområden

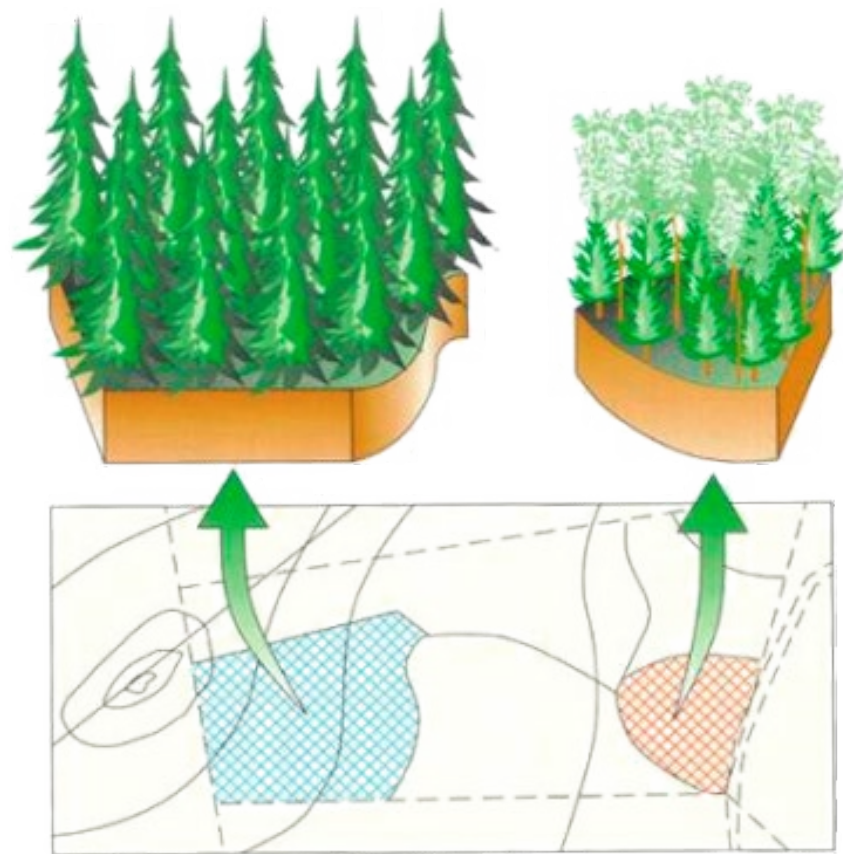
- Samarbete och växelverkan
- Avtal

I praktiken har man ökat
samarbetet och
växelverkan i
generalplansprocessen till
exempel genom
fälttekursioner där man
berättat om hur
landskapsvärden beaktas i
det praktiska skogsbruket.

Landskapet är i ständig förändring

- I skogen består landskapet av skogsfigurer i olika utvecklingsstadier.
- Skogslandskapet är i ständig förändring.
- Förändringar som sker i landskapet vid skogsbruksåtgärder i enskilda skogsområden är tillfälliga och en del av en större helhet av skogsfigurer.
- Olika slags skogsfigurer gör landskapet mångsidigt och omväxlande.

Identifiera och sammanjämka mål och landskapsvärden

- Kommunens, invånarnas, markägarnas och skogsnäringens mål för landskapsvärdena
- Det är viktigt att informera de andra parterna om sina mål, så att de kan beakta dem.
- När man berättar om sina mål ökar samförståndet och acceptansen.
- Arbetet med sammanjämkningen bör vara målinriktat och kontinuerligt.
- Vid behov kan man dra nytta av arbetet också i planeringsprocessen.

Ökad medvetenhet hjälper parterna att förstå förhållandet mellan skogsvård och landskap.

Beaktande av landskapsvärden, steg för steg

1/4

- Samla alla berörda parter i en samarbetsgrupp
- De berörda parterna kan vara till exempel kommuner, markägare och aktörer inom skogsbranschen samt vid behov andra intressegrupper
- Diskutera målen

Beaktande av landskapsvärden, steg för steg 2/4

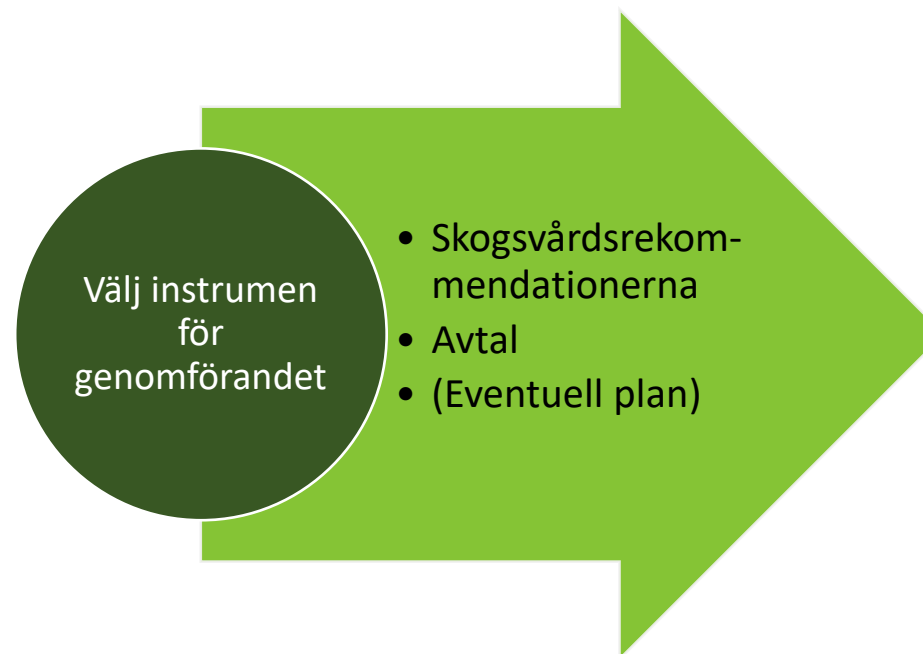
- Utred tillsammans vilka värden som är förknippade med landskapet och hur landskapet bör/kan behandlas för att nå målen ni kommit överens om
 - normala skogsbruksområden
 - objekt som kräver landskapsvård
 - objekt som kräver avtal

Beaktande av landskapsvärden, steg för steg

3/4

- Diskutera tillsammans hur ni kan arbeta så att landskapsvärdena beaktas
 - Enligt skogsvårdsrekommendationerna
 - genom avtalsförfarande
 - (genom planläggningen)

Beaktande av landskapsvärden, steg för steg

4/4

Samarbete, växelverkan och avtal för att främja hänsynen till landskapet

Avtal för att värna om landskapet

- Det har utvecklats olika avtal för att trygga landskapsvärden i ekonomiskog.
- Avtalen bygger på frivillighet.
- Avtalsparterna i avtalsmodellerna är markägaren och den part som är intresserad av att trygga eller främja landskapsvärdena.
- Det viktigaste är att samordna målen så att parterna är nöjda med resultatet och redo att förbinda sig till det.

Avtal kan ingås om till exempel följande

- Hur avverkningar ska genomföras
- Att ett visst trädslag eller blandskog ska gynnas
- Att området ska bevaras öppet
- Att den fria sikten ska bevaras/öppnas till exempel mot ett vattendrag
- Underhåll av en friluftsled och skötsel av kantskogen
- Landgångs- och brasplatser och skötsel av deras omgivning
- Möjliga ekonomiska ersättningar

Läs mer om avtalsmodellerna och principerna för prissättningen

- [Miten sovin metsäympäristön hyödyntämisestä? –esite](#)
- [Sopimus maisemanvuokrauksesta](#)
- [Avtal om anläggande av friluftsled](#)

Handböcker om landskapshänsyn i skogsbruket

Landskapsvärden och landskapsvård i skogsbrukshandböcker

- Skogsvårdsrekommendationerna (Råd i god skogsvård)
- handboken Talousmetsät soveltuvat maisemaan
- Luonnon- ja maisemanhoitoa taidolla
- Kukkaniitty- mäntymetsä ja hiekkaranta
- LANDSKAP - Guide för planering av markanvändning på värdefulla landskapsområden

TAPIO

Talousmetsät
sulautuvat maisemaan

Kostnader för landskapshänsynen

- Genom allemansrätten kan alla njuta av landskapet utan att betala för det.
- För skogsägaren kan hänsynen till landskapet leda till ekonomiska konsekvenser.
- Detta påverkar skogsägarens beslutsfattande.
- Landskapshänsyn kan innebära att skogsägaren är tvungen att kompromissa mellan landskapet och ekonomin.
- Det är viktigt att kostnaderna för landskapshänsynen i fortsättningen fördelas jämnt mellan dem som har nytta av landskapet.

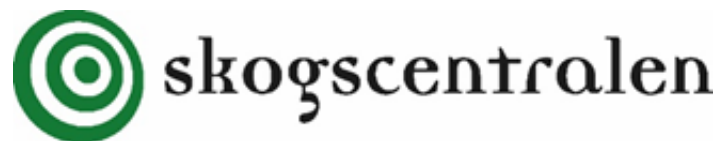
Projektet Skogar och planläggning

Mer information

Airi Matila

Mika Salmi

Tommi Tenhola

Jord- och skogsbruksministeriet

